

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Tos/126/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010541
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Mikluš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6122010541.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Mikluš a sudcov JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA a JUDr. Petra Kvieta, v trestnej veci odsúdeného C. Q., nar. XX.XX.XXXX, na neverejnom zasadnutí dňa 10. novembra 2022, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5PP/31/2022 zo dňa 19.08.2022, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť odsúdeného C. Q. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením sp. zn. 5PP/31/2022 zo dňa 19.08.2022 samosudca Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. zamietol žiadosť odsúdeného C. Q. o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 1T/12/2019 zo dňa 04.09.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/90/2019 zo dňa 03.12.2019 v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom dňa 19.08.2022 sťažnosť, ktorú bližšie zdôvodnil písomným podaním doručeným prvostupňovému súdu prostredníctvom ustanoveného obhajcu dňa 31.10.2022. V sťažnosti v podstate prostredníctvom obhajcu bolo akcentované, že odsúdený má zlý zdravotný stav, je zbavený svojprávosti, je po troch mozgových porážkach, v podstate nechodiaci. Bolo akcentované, že odsúdený sa vo výkone trestu správa k personálu na dobrej úrovni, nie je pracovne zaradený pre zlý zdravotný stav, podľa možností je v kontakte so svojou rodinou. Ďalej bolo uvedené, že odsúdený už nikdy nebude viesť riadny život nie len preto, že je mentálne zaostalý, ale hlavne preto, že je neschopný ho viesť zo zdravotných dôvodov. Obava, že nebude viesť po prepustení riadny život je nulitná, účel trestu pri jeho osobe je nulitný. Na základe uvedené bolo navrhnuté, aby krajský súd vyhovel žiadosti odsúdeného a podmienkové ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 192 ods. 1/ Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle uvedeného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nebola dôvodne podaná, pretože u neho neboli splnené zákonné podmienky vyžadované ustanovením § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. na jeho podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že C. Q. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody z rozsudku Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 1T/12/2019 zo dňa 04.09.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/90/2019 zo dňa 03.12.2019 v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov za pokračovací zločin krádeže v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b), písm. f) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák., v bodoch 4) v štádiu pokusu

podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a pre pokračovací prečin porušovania domovej slobody v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 194 ods. 1 Tr. zák.

Dňa 19.07.2022 bol okresnému súdu doručený návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z vyššie uvedeného rozhodnutia, o ktorom prvostupňový súd rozhodol sťažnosťou napadnutým uznesením.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta P. republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienenčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Okresný súd, pri dôslednom dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva odsúdeného na obhajobu, rozhodol na verejnom zasadnutí v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým hľadiskám obsiahnutým v ust. § 176 ods. 2/ Tr. por., prejednávaneému prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič vyčítať. Stručne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenie je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona.

Pri rozhodovaní o podmienenčnom prepustení, vychádzajúc z ust. § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák., musí súd zhodnotiť konanie odsúdeného pred spáchaním trestného činu, jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň reálne zhodnotiť predpoklad, či v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil dve podmienky. Formálnu - vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a materiálnu - plnením svojich povinností preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Formálnu podmienku pre podmienené prepustenie odsúdený splnil po vykonaní dvoch tretín uloženého trestu, a to dňa 06.07.2022.

Pokiaľ však ide o materiálne podmienky, tieto podľa zistení krajského súdu neboli splnené, pretože odsúdený plnením svojich povinností počas výkonu trestu nepreukázal potrebné polepšenie a súčasne nie je možné vysloviť predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život.

Očakávanie, že odsúdený povedie riadny život, ako jedna z materiálnych podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia vo výkone trestu, ale aj jeho predchádzajúceho spôsobu života, vrátane jeho trestnej činnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, a tiež je potrebné prihliadnuť aj na účel trestu. Pokiaľ ide o materiálnu podmienku na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, teda očakávanie, že odsúdený povedie riadny život tak, túto súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktoré je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu, povedie riadny život t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Materiálnou podmienkou možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 odsek 1 Trestného zákona je potrebné i v prípade uvedeného v bode 1/ skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017).

Aj podľa zistení krajského súdu bol ďalší výkon trestu odňatia slobody odsúdeným potrebný, a to predovšetkým z toho dôvodu, aby bol naplnený reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život. Z odpisu registra trestov odsúdeného totiž vyplýva, že tento sa v minulosti dostal opakovane do rozporu so zákonom, a to za rôznorodú, prevažne úmyselnú trestnú činnosť (odsúdený má až 23 záznamov v odpise registra trestov). Doposiaľ uložené tresty sa u neho evidentne minuli účinkom a nevzal si z nich žiadne ponaučenie, keďže s odstupom času doposiaľ vždy pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti, a to aj počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, v dôsledku čoho mu bol výkon trestu nariadený. Navyše trest vykonáva v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, čo tiež zodpovedá stavu jeho prevýchovy. Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že odsúdený počas výkonu trestu nepreukázal potrebné polepšenie, pričom s poukazom na opakované páchanie trestnej činnosti, stredné riziko recidívy trestnej činnosti, sa jeho resocializačná prognóza javí ako menej priaznivá, a súčasne v súčasnosti nie je možné vysloviť reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život, preto je u neho ďalší výkon trestu odňatia slobody dôvodný. Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie uznesenia okresným súdom na strane 3 a 4. Na tomto mieste nadriadený súd pripomína, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu, a preto nadriadený súd v podrobnostiach poukazuje na dostatočné odôvodnenie uznesenia súdu prvého stupňa, ktoré si v plnom rozsahu osvojuje.

V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15.2.2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27.9.2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

Krajský súd reagujúc na sťažnostné námietky odsúdeného zdôrazňuje, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (napr. uznesenie zo dňa 12. augusta 2015, sp. zn. 3 Urtost 3/2015, zo dňa 10. septembra 2014, sp. zn. 1 Tost 19/2015, zo dňa 25. februára 2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, zo dňa 24. septembra 2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, zo dňa 7. apríla 2016, sp. zn. 5 Urtost 2/2016), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti.

Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom, ktorý je vyslovený s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, a pri ktorom je súd vždy odkázaný na objektívne okolnosti. Takouto okolnosťou sú aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Isteže nemožno paušálne dospieť k záveru, že u viacnásobných recidivistov už podmiennečné prepustenie z výkonu trestu a priori neprípadá do úvahy. Faktom ale je, že s ohľadom na ich kriminálnu minulosť, bude splnenie materiálnej podmienky (o ich polepšení a nízkeho rizika recidívy) skôr výnimočné, ako bežné (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.05.2017, sp. zn. 5 Urtost 3/2017).

V závere krajský súd uvádza, že zlý zdravotný stav odsúdeného nie je predpokladom splnenia podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podľa § 66 Tr. zák. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ak by sa zdravotný stav odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody podstatne zhoršil a nebolo by možné pokračovať v jeho výkone, pretože príslušný ústav nemôže poskytnúť adekvátnu lekársku starostlivosť, tak trestný poriadok pamätá i na tieto prípady a umožňuje súdu, aby adekvátne reagoval (§ 412 ods. 1 Tr. por.), alternatívne môže odsúdený postupovať v zmysle § 413 Tr. por. Na tieto situácie pamätá dokonca i ustanovenie § 63 ods. 1 zákona o výkone trestu odňatia slobody zák. č. 475/2005 Z.z. v platnom znení, podľa ktorého na návrh riaditeľa ústavu možno prerušiť výkon trestu odňatia slobody.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

S poukazom na uvedené skutočnosti preto senát krajského súdu sťažnosť odsúdeného v súlade s citovaným ustanovením zamietol ako nedôvodnú.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.